

Évközi 17. vasárnap

Ef 4,1-6

Éljetek alázatban és szelídségben

¹Kérlek benneteket, én, aki fogoly vagyok az Úrban, hogy éljetekek méltón ahhoz a hivatáshoz, amelyet kaptatok, ²teljes alázatban, szelídségben és türelemben. Viseljétek el egymást szeretettel. ³Törekedjetekek rá, hogy a béke kötelékével fenntartsátok a lelki egységet. ⁴Egy a Test és egy a Lélek, mint ahogy hivatástok is egy reményre szól. ⁵Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség. ⁶Egy az Isten, mindnyájunk Atyja, aki mindennek fölötte áll, mindent áthat és mindenben benne van.

A multikulturális efezusi közösség tagjai számtalan konfliktusba kerültek egymással. A hitéért és missziójáért börtönben sínylődő apostolnak meglehetősen furcsa erről hallani. Hiszen a keresztényeket sokkal több köti össze, mint ami elválasztja egymástól, és a megoldatlan ellentétek keresztény hivatásuk ellen szólnak (1. v.). Úgy tűnik, az ellentétek között akad néhány, amit lehetetlenség megoldani, amit csak szeretettel lehet elviselni (2. v.). Ebben segít a keresztény alázat, amely itt és Szent Péter első levelében, az 5. fejezet 5. versében egymás elviselésének a kulcsa. Az alázat alapvetően valakinek az erkölcsi nagysága előtti meghajlást jelenti. Ezzel lényegében különbözik az ún. alázatoskodástól, amely egyáltalán nem őszinte magatartás, hanem képmutatás a pillanatnyi előny érdekében. S mint ilyen formában egyáltalán nem tekinthető erénynek. Az bibliai szövegekben eltérő módon hol szelídségnek, hogy alázatnak fordítják az „anah” héber szót. A klasszikus görög nyelvben a szócsoport első jelentése alacsonynak lenni, társadalmi vonatkozásban szegénynek, tehetetlennek jelentéktelennek lenni. Erkölcsi értelemben szolgálalkúnek vagy bátortalannak lenni. A görög közgondolkodásban nem sok pozitív jelentése van ennek a szónak.

Az újszövetségi szóhasználatban az Isten országa eljövételét csak alázatosan lehet várni (Lk 1,48.52). Jézus maga is az alázat útját járta (Mt 11,29 k.), sőt tanítványait is óvta mindenféle rangkórságtól (Lk 14,11). Jézus alázatának legszebb himnuszát a filippi levélben találjuk (2,6-11), amely példa minden keresztény, így Pál számára is. Az apostol elfogadja, hogy Isten megalázta őt is, de ugyanakkor meggyőződéssel vallja, hogy Isten a megalázottak vigasztalója (2Kor 7,5 k.). Az őskeresztény gondolkodásnak egyik legfontosabb eleme volt az

alázat (Róm 12,16). Ez adta meg a lehetőséget arra, hogy a különböző társadalmi rétegek egymásra találjanak, mert a gazdagabb és tehetősebb keresztények is tisztelték az alacsonyabb sorsúakat (Jak 1,9 k.; 1Pt 5,5). Jakab apostol fogalmazta meg az általános keresztény tapasztalatot: „Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosoknak pedig kegyelmét adja!” (4,6).

Az őszinte alázat megvalósításához bölcsesség kell. Aki nem képes túllátni a pillanatnyi társadalmi és közösségi vitákon, a pozícióharcból fakadó ellentéteken, az csak meghunyászkodik, vagy alázatoskodik, de nem birtokolja az evangéliumi szelídséget, sőt az igazi alázatos ember lelki nyugalomára sem tesz szert, hanem kívül mosolyog, belül forrong. Azt is be kell látni, hogy minden más eszközzel, erőszakkal, ellenőrzéssel, megalázással fenntartott egység törékeny és hamis, csak a kölcsönös lelki békével társult egység az, amely hosszú távú és tartható (3. v.). Csak azok tudnak alázatosan békében élni, akik teljesen tisztába vannak keresztény hivatásukkal, és a konfliktusok között is elkötelezettek a keresztény remény fenntartására (4b).

Nem mindegy, hogy miben határozzuk meg az egységre törekvés alapelveit. Az Úr és a keresztség viszonylag problémátlan és a könnyen belátható egység alapelve. Annak ellenére, hogy akkor szokták hangsúlyozni az „egy az Isten” szót, amikor feloldatlan ellentétek feszülnek egymásnak. De csak az érti meg ennek a fontosságát, aki belátta Isten felette áll minden ellentétnek és minden más típusú egységteremtési kísérletnek. Ha Isten nem hatja át alázatunkat és egységre törekvésünket, ha nincs benne minden gesztusunkban, akkor nem tudunk szert tenni a keresztény alázatra.